

Waterbeheer is teamsport

Bouwen aan duurzame samenwerking

Voorstellen Team Water voor het VVD-verkiezingsprogramma¹

- ▶ **Water en bodem sturend** met veiligheid als prioriteit en waterbestendig bouwen (klimaatadaptatie) geïntegreerd in ons landelijk beleid. Eenduidigheid van regels, meer regie voor het Rijk waar nodig met de principes van gebiedsgericht werken.
- ▶ **Bronaanpak voor waterkwaliteit tegen vervuiling** en voor het voldoen aan de Kaderrichtlijn Water en onze gezondheid.
- ▶ **Innovatie, kennisdeling, goede communicatie en samenwerking zijn uitgangspunten bij alles dat nodig is rondom water.** Zodat ook volgende generaties veilig in ons land kunnen wonen, werken en recreëren. Met trots op onze wijze van waterbeheer van eeuwen her.

Water is leven. In ons land lijkt het vanzelfsprekend dat water altijd, op de juiste manier, voorradig is, maar deze zekerheid wordt op de proef gesteld. De zeespiegel stijgt en vormt een gevaar voor ons land dat voor 26 procent onder zeeniveau ligt. Wateroverlast komt niet alleen van rivieren en zee, maar ook van boven: er valt meer regen, dat ook nog eens ongelijkmatiger over het jaar is verspreid. We moeten ons voorbereiden op hevige hoosbuien, natte winters en lange perioden van droogte. Veilig wonen, werken en recreëren zijn niet langer vanzelfsprekend. Daar zijn afspraken voor nodig op Europees en landelijk niveau.

De VVD maakt keuzes waarbij water en bodem een vitale rol spelen en investeert in een klimaatbestendige inrichting.

Daarbij kiezen we voor een langetermijnaanpak. In veel gebieden naderen we de grenzen van technische maatregelen, waardoor de complexiteit toeneemt. In plaats van water en land aan te passen aan onze grenzen, zullen wij ons moeten aanpassen aan de grenzen die water en bodem stellen. Elke opgave voor woningbouw, infrastructuur, land- en tuinbouw moet voldoen aan het uitgangspunt van waterbestendigheid, ook voor toekomstige generaties. In één keer goed, ontzorgt onze kinderen en kleinkinderen en bespaart uiteindelijk geld.

Water- en bodembeleid zijn sturend bij de ruimtelijke inrichting.

In 2027 moet Nederland voldoen aan de Europese Kaderrichtlijn Water. Hierin worden strenge eisen gesteld aan waterkwaliteit. We blijven doorgaan met de maatregelen zoals we hebben ingezet. Schoon water is een essentiële basis voor gezondheid en een goed ecosysteem. Een

¹ Deze aanbevelingen zijn tot stand gekomen met de inbreng van leden van het Thematisch Netwerk Liberaal Groen. Dit document bevat een opinie en heeft geen formele status binnen de VVD voor gebruik in beleid of bestuur. Het geeft houvast in onderlinge discussies en aanknopingspunten voor beleid in de toekomst. Publicatie 30 juli 2023 op <https://www.liberaal-groen.nl>.

goede monitoring met realistische criteria voor Nederland hoort hierbij, evenals regels voor waterkwaliteit in ons omringende landen. Als 'badkuip van Europa' willen we beschermd zijn tegen verontreinigd water uit andere landen, zodat we niet het afvoerputje van Europa worden.

De VVD kiest ervoor om de water- en bodemkwaliteit te verbeteren, zodat er minder schadelijke stoffen in het oppervlaktewater komen en de bodem meer water kan vasthouden. Bijkomend voordeel is dat een gezonde bodem helpt tegen verdroging en wateroverlast. Het uitgangspunt van bronaanpak 'wat er niet in komt, hoeft er ook niet uit' wordt leidend om de waterkwaliteit te verbeteren.

- ▶ We maken afspraken met de industrie en landbouw om lozingen van (nieuwe) schadelijke stoffen, meststoffen, gewasbeschermingsmiddelen e.d. te minimaliseren. Een wettelijk verbod is een uiterste middel.

Veiligheid heeft prioriteit.

Wateropvang (berging) en ruimte voor water is noodzakelijk om zware hoosbuien op te vangen.

- ▶ Rijk, provincies, waterschappen en gemeenten werken intensief samen om te zorgen dat waterberging in gedeelde stroomgebieden op een evenredige manier wordt verdeeld. Deze bergingsgebieden kunnen ook worden ingezet om water vast te houden voor tijden van droogte.
- ▶ Het Rijk houdt regie, zodat de werkwijze wordt afgestemd met onze omringende landen. Samenwerking met anderen waar mogelijk.
- ▶ We maken geld beschikbaar om Nederland te beschermen tegen de zeespiegelstijging door dijken te versterken waar dat nodig is, nu en in de toekomst. Ook bodemdaling heeft onze volle aandacht. We moeten nu geld reserveren voor de dijkversterkingen van de toekomst (via het Deltafonds), waarbij rekening gehouden wordt met stijgende grondstofprijzen. Daarvoor stellen we een langetermijnvisie op voor na 2050 en maken we nieuwe financiële afspraken.
- ▶ Exoten, zoals de rivierkreeft, kunnen de veiligheid bedreigen en pakken we aan.

Elke druppel telt. Daar investeren we in.

We werken aan een systeem dat bestand is tegen extreme weersomstandigheden om de maatschappelijke schade zo laag mogelijk te houden, zowel voor onze leefomgeving als onze gezondheid.

- ▶ We investeren in klimaatadaptieve oplossingen bij alle ruimtelijke projecten, waarbij water en bodem sturend zijn. Er komt zo snel mogelijk (vóór 2025, het huidige doel) landelijke wetgeving, zodat provincies, waterschappen en gemeenten geen tegenstrijdige regels opstellen. Eenduidigheid van regels staat voorop. Waar nodig zetten we in op een gebiedsgerichte aanpak.
- ▶ Bestaande rijksbijdragen aan klimaatadaptieve maatregelen worden structureel gemaakt. Hierdoor kunnen opgaven in de regio's sneller worden opgepakt en uitgevoerd. Het gaat hierbij om maatregelen als het vergroenen van de openbare ruimte en het herinrichten van

straten om water vast te houden, en meer ruimte creëren voor water in landelijk gebied.

- ▶ Beprijzing van (drink)water moet beter.

Schoon en voldoende water, ook voor later.

De VVD wil dat we ook in de toekomst in Nederland kraanwater kunnen blijven drinken. Dit is geen vanzelfsprekendheid doordat de vraag naar drinkwater toeneemt als gevolg van bevolkingsgroei en droogte. Daarnaast is er een achteruitgang van de kwaliteit van de drinkwaterbronnen.

- ▶ Om tekorten te voorkomen, nemen we maatregelen voor de lange termijn in samenspraak met de sector en decentrale overheden. We monitoren de kwaliteit.
- ▶ We beschermen onze grondwatervoorraad. Het Rijk neemt het voortouw om inzicht te krijgen in alle activiteiten en regels rondom grondwater. Op basis van dit inzicht kunnen een visie en regels worden opgesteld in samenspraak met provincies, waterschappen en gemeenten. Hierbij wordt gewerkt via de principes van gebiedsgericht werken, maatwerk waar nodig.
- ▶ We investeren in nieuwe manieren van waterwinning, innovatie is hiervoor nodig en wordt gestimuleerd.

We communiceren over water.

De VVD vindt het zorgwekkend dat er weinig bewustzijn is bij zowel inwoners als beleidsmakers over de risico's en uitdagingen ten aanzien van water. Het is van cruciaal belang om dit bewustzijn te vergroten.

- ▶ Het Rijk stelt, in samenspraak met provincies, gemeenten en waterschappen, een eenduidige boodschap op om te laten zien welke gevolgen droogte, clusterbuien en het tekort aan zoet water kunnen hebben op onze gezondheid, economie en leefomgeving.

Waterbeheer is een teamsport.

Samenwerking tussen inwoners, bedrijven en overheden is essentieel om effectieve en innovatieve oplossingen te vinden en uit te voeren.

- ▶ We betrekken inwoners en bedrijven bij het besluitvormingsproces en nemen gezamenlijk verantwoordelijkheid. Zo worden waterbeschermingmaatregelen succesvol.
- ▶ Dit geldt in het bijzonder bij maatregelen die betrekking hebben op waterbeheer. Out-of-the-box denken kan een positieve bijdrage leveren aan wateroplossingen en mensen inspireren om zelf actie te ondernemen. En waterbedrijven om verder te vergroenen.

We stimuleren het delen van kennis.

Het delen van kennis en ervaringen met andere EU-lidstaten en ook daarbuiten is van onschatbare waarde om schoon en voldoende water te waarborgen. De gevolgen van droogte en extreme regenval houden niet op bij de grens.

- ▶ Nederland heeft veel deskundigheid op het gebied van waterafvoer. Landen in Zuid-Europa

hebben ervaring met droogte. We wisselen informatie uit en stemmen beleid op elkaar af. We zetten in op een follow-up van de Waterconferentie in New York, waar we een grote rol hebben vervuld.

- ▶ We zetten onze kennis en kunde ook buiten de Europese grenzen in als onderdeel van een pakket aan maatregelen om klimaatvluchtelingen te voorkomen.